Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FSV UCM
Kód predmetu	UPVVS/VES/BcD/014/25
Názov predmetu	Úvod do sociológie
Rozsah	2P
Počet kreditov	3
Vyučujúci	PhDr. León Richvalský, PhD. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Účasť na prednáškach je povinná. Predmet je ukončený na základe:
• Priebežného hodnotenia vo forme vypracovaného zadania (50%)
• Záverečnej písomnej skúšky (50%).

Výsledky vzdelávania

Študenti si osvoja základné sociologické pohľady na spoločnosť v historickom a súčasnom kontexte, nadobudnú poznatky o vzniku, metódach a teoretických základoch sociológie, ako aj o jej funkciách a postavení v systéme spoločenských vied. Získajú poznatky o základných sociologických pojmoch a kategóriách. Nadobudnú taktiež teoretické základy kvalitatívnej a kvantitatívnej analýzy spoločenských a politických javov. Študent po absolvovaní predmetu získa tieto vedomosti, zručnosti, kompetencie:

Vedomosti:
študent je oboznámený s funkciou sociológie ako nástroja skúmania spoločnosti a spoločenských javov na všetkých úrovniach ľudského života,
študent ovláda základné teórie a definície z oblasti sociológie a sociologického výskumu,
študent získa prehľad o kľúčových problémoch, ktoré vývoj sociológie ako vedy v minulosti ovplyvňovali a formovali jej súčasnú podobu,
študent získava prehľad o najvýznamnejších sociologických konceptoch, autoroch, mysliteľoch a ich teóriách,
študent získava základný pojmový aparát z problematiky sociológie a spoločnosti,

Zručnosti:
študent je schopný aplikovať získané vedomosti pri deskripcii a analýze aktuálnych spoločenských otázok v kontexte demokratického a právneho štátu v 21. Storočí,
študent si osvojuje základné informácie potrebné na to, aby rozumel základným vzťahom a súvislostiam v spoločnosti, sociálnych skupinách a subkultúrach,
študent vie identifikovať spoločenské javy popisované v sociologických teóriách a výskumoch a zasadiť ich do kontextu súčasného spoločenského vývoja,
študent vie samostatne zhodnotiť spoločenské javy v kontexte vývoja politickej a spoločenskej situácie v domácich a zahraničných podmienkach,
vie pracovať so základnými pojmami ako sociológia, sociálna skupina, kultúra a subkultúra, spoločenské vrstvy, sociálna mobilita, kvalitatívny a kvantitatívny výskum, socializácia

Profesijné kompetencie:
študent je schopný využiť tieto vedomosti v rámci ďalších odborných predmetov počas svojho štúdia,
študent sa orientuje v základných vzťahoch medzi jednotlivými sociálnymi skupinami ľudí vytvárajúcich konkrétnu spoločnosť,
študent získava schopnosť orientovať sa v širokej škále teoretických prístupov k chápaniu spoločnosti, spoločenských javov, dynamike tejto problematiky a možnostiach jej vedeckého skúmania,
študent je pripravený získané vedomosti uplatniť v praktickej činnosti po absolvovaní štúdia.

Prenositeľné kompetencie:
analytické myslenie,
komunikačné kompetencie,
občianske kompetencie,
analyzovanie a riešenie problémov,
pružnosť v myslení (adaptabilita, flexibilita, improvizačné spôsobilosti).

Stručná osnova predmetu

1. Definícia sociológie a historický kontext jej vzniku.
2. Zakladatelia sociológie a historické pohľady na spoločnosť.
3. Moderná a súčasná sociológia.
4. Spoločnosť z hľadiska sociológie.
5. Kultúra, subkultúra a náboženstvo v spoločnosti.
6. Socializácia a deviácia.
7. Sociálna stratifikácia a sociálna mobilita.
8. Práca a vzdelanie z pohľadu sociológie.
9. Globalizácia a fenomén konzumnej spoločnosti.
10. Súčasná sociológia v podmienkach SR a ČR, najvýznamnejšie myšlienkové prúdy a ich autori.
11. Sociologický výskum a jeho metódy, kvalitatívna a kvantitatívna paradigma.
12. Pandémia COVID-19 na úrovni spoločenských javov sledovaných sociologickým výskumom

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

- povinný profilový predmet
- prednáška
- 2 hodiny týždenne
- prezenčná metóda štúdia
Forma štúdia: denná

Odporúčaná literatúra

BEDNÁRIK, R. (ed.) Stručný prehľad sociológie. Bratislava : ENIGMA, 2009. 313 s. ISBN 978-80-89132-59-1
DANICS, Š., DUBSKÝ, J., URBAN, L. 2019. Základy sociologie a politologie. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2019. 358 s. ISBN 978-80-7380-751-1.
HAVLÍK, R. Úvod do sociologie. Praha : Univerzita Karlova, 2021. 134 s. ISBN: 978-80-246-5003-6
KELLER, J. Úvod do sociologie. Praha : SLON, 2012. 204 s. ISBN 978-80-7419-102-2
KUSÁ A. a kol. Spotrebiteľ a spotrebiteľské správanie v kontexte psychológie a sociológie trhu. Trnava : UCM FMK, 2015. 123 s. ISBN 978-80-8105-677-2
MACHÁČEK, L. Sociológia mládeže. Novo mesto : Faculty of organization studies, 2015. 295 s. ISBN 978-961-93688-5-5
TOMŠIK, R. Kvantitatívny výskum v pedagogických vedách – Úvod do metodológie a štatistického spracovania. Nitra: Pedagogická fakulta UKF, 2017. 505 s. ISBN 978-80-8152-925-2

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský, český

Poznámky

časová záťaž študenta: 90 hodín, z toho:
Prezenčné (P, S): 24/P, 0/S
Samoštúdium: 66 hodín